

የኢትዮጵያ ካባ ንብረቶች

የኢትዮጵያን ካባ (የ 20ኛው ክፍለ ዘመን የመጀመሪያው ሲሶ ምዕተ ዓመት ወቅት) ከኢ.ኔ.የ ናቫሪኒ ሁለት ቀሚስ የደንብ ልብሶች (ዩኒፎርሞች) (1930 - 1945) ጎን ለጎን በአውደ ራዕይ እናሳያለን፡፡

ይህንን ካባ (ለምድ) ጄኔራል ኤኔያ ናቫሪኒ ወደ ሜራኖ እንዳመጣው ምንም ጥርጥር የለውም። ሆኖም ግን ናቫሪኒ ይህንን የጀግንነት መገለጫ የሆነ የክብር አልባስ እንዴት ሊያገኘው እንደቻለ በትክክል አይታወቅም፤ ተመዝግቦ የተቀመጠና የተገኘ ማስረጃም የለም፡፡ ስለሆነም ለጊዜው መገመት የሚቻለው ናቫሪኒ ላበረከተው አስተዋጽኦ እውቅና ለመስጠት ተባባሪዎቹ ከነበሩት የአቢሲኒያ የጦር አለቆች በሽልማት መልክ ተሰጥቶት እንደሆነ ብቻ ነው፡፡ በአቢሲኒያ እንደዚህ አይነት ግርማ ሞገስ ያለው አልባስ በንጉሱ ወይም ልኡላን ለጀግና የጦር መሪ በሽልማትነት የሚሰጥ እንደመሆኑ እንደ አንድ „የጄኔራል የክብር ልብስ (ዩኒፎርም)“ ሊታይ የሚችል አልባስ ነው፡፡ በሌላም በኩል ናቫሪኒ ይህንን ካባ ከዚህ በተለየ መልኩ፤ ማለትም በመዝረፍ፤ በመግዛት ወይም ደሞ በሐይል በመንጠቅ የግል ንብረቱ ሊያደርገው ችሎ ሊሆን ይችላልም ብሎ መገመት ይቻላል፡፡

በዚህም አለ በዛ ናቫሪኒ ካባውን ወደ ቪላ ፍራይቮትዝ በዛም አድርጎ ወደ አማቱ ፍራንዝ ፍሮም ታሪካዊ ስብስብ ገቢ እንዲሆን አድርጓል። ይህንን ካባ ማግኘቱ ለእሱ ሲመኘው የነበረውን ክብር ስጥቶታል ወይም አጎናጽፎታል ተብሎ ስለሚታሰብ፤ ካሉት ስብስቦች ውስጥ በልብስ መስቀያ ላይ ተሰቅለው እንደሚገኙት ከራሱ የክብር ልብሶች (ዩኒፎርሞች) በተለየ ሁኔታ እዚህ ለእይታ እንዲቀርብ ሆኗል። በዚህ አይነት መልኩም ካባው ሁሉም የቅኝ ግዛት ዘመን በየአውደ ርዕዩ ለዕይታ የሚቀርቡ የተለያዩ ዕቃዎች ምሳሌ ሊሆን እንደሚችልና፤ እኛም ከአሁን ወዲያ እንደዚህ ለአውደ ርዕዩ የሚቀርቡ እቃዎችን በተመለከተ ምን ማድረግ እንዳለብን ለማሳየት የሚረዳ ይሆናል፡፡

የሶስቱ በጣም የተለያዩ ሙዚቃዎች ቅንብር ይህንን በጣም ልዩና ውድ የሆነ ካባ በአድናቆት ለመመልከት የሚያስችሉ ሆነው የተዘጋጁ ሲሆን በዛውም ካባው በምን አይነት አሰቃቂ ሁኔታ ወደ ሙዚየሙ ስብስብ ውስጥ ሊቀላቀል እንደቻለ ሊያስታውሰን የሚችል እንዲሆን ሆኖ ተቀናብሯል፡፡

በጎን በኩል ያሉት የፎቶ ምስሎች ኤኔያ ናቫሪኒን እንደ አንድ ተራ ዜጋ እና እንደ ወታደር ሆኖ የሚያሳዩ ናቸው።

በምስሉ ላይ ከሉኢዛ፤ በትውልድ ስሟ ፍሮም ኡ ሒሊገር ጋር በተጋቡበት የሰርጋቸው ቀን (በ1925 ዓ.ም) ከቅዱስ ቫለንቲን ቤተክርስቲያን እየወጡ እያለ የሚታይ ሲሆን፤ ከሉኢዛና ሴት ልጃቸው ሮዛማሪያ ጋር ልጅቷ ክርስቲና በተነሳችበት ቀን (በ1926 ዓ.ም) በቪላ ፍራይቮትዝ ውስጥ እንዲሁም (በግምት በ 1926 ዓ.ም) ከሉኢዛ እና አማቱ ፍራንዝ ፍሮም ጋር በቪላ ፍራይቮትዝ መናፈሻ ውስጥ እንደ ማንኛውም ተራ ዜጋ (ሰው) ይታያል፡፡

በአንድ ፎቶ ላይ የሰልፍ የደንብ ልብስ (ዩኒፎርም) እንዲሁም የብረት መለዮ አድርጎ ሮም ውስጥ በ(1927/28) የሚታይ ሲሆን፤ በሌላኛው ምስል ላይ ደሞ መሉ በሙሉ አቢሲኒያ ዘምቶ በነበረበት ወቅት (1936 - 1938) ያመጣቸውን የወታደር አልባሳት ለብሶ ይታያል፡፡ ኢኔያ ናቫሪኒ ይህንን የኢትዮጵያ ካባና ሌሎች ነገሮች እንዴት ሊያገኝ ቻለ የሚለውን ጥያቄ በተመለከተ በተለየ ሁኔታ ጉዳዩን የሚያሳዩ ሁለት የፎቶግራፍ ምስሎች ይገኛሉ፡- በምስሉ ላይ እንደሚታየው በአንድ ቁስ በመስቀል ሲባረክና ሌላ አንድ ሌላ ሰው ደሞ የሆነ ጨርቅ ነገር ወይም እራራ ነገር ሲሰጠው ይታያል፡፡ በሌላኛው ምስል ላይ ደሞ በዕጁ ጎራዴ ይዞ ጎራዴውን ሲመለከተው ይታያል፡፡ ቪላ ፍራይቮትዝ ውስጥ ካሰባሰባቸው ስብስቦች መካከልም ሁለት እንደዚህ አይነት ጎራዴዎች ይገኛሉ፡፡

በኤግዚቢሽኑ ዝግጅት ወቅት በጋራ ባደረግነው ውይይት ከዚህ በመነሳት የተለያዩ ሐሳቦችን ስናነሳ ስንጥል ነበር። በዚህም እንዴት አርገን ነው እንደዚህ አይነት አፍቃሪ ባልና አሳቢ ወይም ተንከባካቢ የሆነን አባት ከቅኝ ገዢዎች ጋር በመሆን ለተፈጻሚ ጭካኔ የተሞላበት የዘር የማጥፋት ተግባር አሳቢ በመሆን ተጠያቂ ሊሆን የሚገባውን ሰው ምስል ማቅረብ የሚቻለው የሚለውን ነበር። ጥያቄው አዲስ ባይሆንብም የራሳችንን፣ እስካሁን ድረስ ያነበረንን አቋም የሚፈታተን ጉዳይ ሆኖብን ነበር።

ከዚህ በተጨማሪም በመስታወት ቁም ሳጥኑ ውስጥ የሚገኙት ዕቃዎች በሙሉ የኢ.ኔ.ያ ናቫሪኒ የነበሩ ናቸው። :

የመርዝ ጋዝ ጦርነት የሚያስከትለው ውጤት የሚለውን መጽሐፍ (1934) ናቫሪኒ ተሳትፎበት ከነበረውና እሱ ወደ አቢሲኒያ ከመሄዱ ትንሽ ቀደም ብሎ የተፈጸመን አንድ የመርዝ ጋዝ ጭፍጨፋ (1936) ጋር በማቀናጀት እንዲቀርብ ተደርጓል። እስካሁን ድረስ ባለው መረጃ መሰረት ናቫሪኒ በዚህ የመርዝ ጋዝ ጭፍጨፋ ላይ የነበረው ተሳትፎ ምን ያህል እንደነበረ በትክክል ማረጋገጥ ባይቻልም፤ ቢያንስ ቢያንስ እንደ አንድ የጦር ጄኔራል በጊዜው ስለጉዳዩ መረጃ አልነበረውም ወይም የሚያውቀው ነገር አልነበረም ማለት ግን አይቻልም። ይህም በመጽሐፉ እና በፎቶዎቹ ላይ ተገልጿል። :

ምንም እንኳን ጣሊያን እና ሌሎች መንግስታት በ 1928 ጄኔቫ ላይ ባደረጉት ስምምነት መሰረት በጦርነት ወቅት የመርዝ ጋዝ መጠቀም በሕግ ቢከለክልም፤ በጣሊያን መንግስት በምሥራቅ አፍሪካ በሺዎች ቶን የሚገመት የመርዝ ጋዝ የሽብር ተግባር ለመፈጸም፤ አስገድዶ ለመግዛትና የግድያ ተግባርን ለመፈጸም በማሰብ እንደ አንድ መሣሪያ ጥቅም ላይ እንዲውል ተደርጓል።

ሜዳልያዎቹ (1938)፣ የኪስ ሰዓቱ (1936) እና ክታቡ (የ20 ኛው ክፍለ ዘመን የመጀመሪያው ሲሶ)፣ እና ሌሎች በጣም የተለያዩ “የማስታወሻ ዕቃዎቹ” በሙሉ ናቫሪኒ አቢሲኒያ ወስጥ ለግዳጅ ተሰማርቶ እንደነበር የሚያረጋግጡ ማስረጃዎች ናቸው። ሰዓቱ የሚያስገንዝቦን እንዲሁም በቪላ ፍራይሹትዝ የሚገኙት ደብዳቤዎች የሚያስረዱን ነገር ቢኖር ናቫሪኒ አቢሲኒያ በገባበት የመጀመሪያ ጊዜያት ወራሪውን ለመመከት የሚታገሉት የኢትዮጵያ ሓይሎች ላይ በሚደረገው “የፖሊስ የጥቃት ተግባራት” ላይ፤ በተለይም ደሞ የአቢሲኒያውን የጦር አለቃ ራስ ደስታ ዳምጠውን በመከታተሉ የጥቃት ተግባር ላይ የነቃ ተሳትፎ እንደነበረው የሚያሳይ ነው። በጌጣጌጥ ክታቡ ላይ የተቀረጸው ጽሑፍ የሚያሳየን ናቫሪኒ ወደ አንድ ዓመት ለሚሆን ጊዜ ኮሚሽኑን መቀመጫውን በዋና ከተማው “ሶዱ” (ሶዶ) በማድረግ ይመራ እንደነበር ነው። አቢሲኒያ ውስጥ ተልዕኮውን ሲያጠናቅቅ አገሪቱን በመውረር እና በቅኝ ግዛት ስር እንድትወድቅ ለፈጸመው አገልግሎት አንድ “ፈረሰኛ መስቀል” የፋሽስቶች ጥቅል ዘንግ በሽልማትነት ተበርክቶለታል።

“አቢሲኒያ” (1935) በተሰኘው መጽሐፍ ውስጥ ያለው ፎቶ ጦርኞች እኛ እያሳየነው ባለው አውደ ራዕይ ላይ ያለውን አይነት ተመሳሳይ በጌጥ የተንቆጠቆጠ ካባ ለብሰው ያሳያል። የደንብ ልብሱ ከአንበሳ ጸጉር የተሰራ ጭንቅላት ላይ የሚደረግ ጌጥና የመከላከያ ቆዳ ያለው ነው። ቪላ ፍራይሹትዝ ውስጥ እንደዚህ አይነት ሁለት የቆዳ መከላከያዎች ይገኛሉ። ፡ በ (1937) የወጡ የጋዜጣ አምዶች እንደሚያትቱት የሴት የነጻነት አርበኛ ታጋዮች ከወንዶች የሽምቅ ተዋጊ የጎበዝ አለቆች ጋር በመሆን ወራሪዎን ሐይል ከሐገሪቱ ጠራርጎ ለማስወጣትና ኢትዮጵያን በ 1941 ሙሉ ለሙሉ ነጻ ለማውጣት የተጠናና የተቀናጀ ጥቃት በማድረስና ቀላል ያልሆነ ኪሳራና አሳፋሪ ሽንፈት እንዲከናወን አድርገዋል። የጋዜጦቹን ዜና የናቫሪኒ ባለቤት የሆነችው ሉኢዛ ወደ አቢሲኒያ እንደላከችለት በከፍተኛ ሁኔታ መገመት ይቻላል። ይህም በሁለቱም በኩል - በቅኝ ገዢዎቹ ጦርኞችና በነጻነት ታጋዮቹ - ውስጥ የሴቶች ተሳትፎ ወይም ሚና ምን ይመስል እንደነበር ያሳያል

የፕሮጀክቱ አስተባባሪዎች፡-
አሪያነ ካርቤ እና ሃነስ አበርማየር
info@villafreischuetz.org
www.villafreischuetz.org

